

Referat
privind aprobarea Studiului de Fundamentare Istorică „Zone construite protejate –
Timișoara 2011”

Planul Urbanistic General (PUG) al unei localități este un proiect strategic, care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților. PUG-ul constituie cadrul legal pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare conform Legii 350/2001, cu modificările și completările ulterioare, cuprind analiza, reglementările și Regulamentele Locale de Urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază (al localității respective, atât din intravilan, cât și din extravilan).

Noul Plan Urbanistic General al Timișoarei va constitui baza legislativă principală pentru dezvoltarea Municipiului Timișoara în următorul deceniu.

Pentru realizarea acestui obiectiv strategic este necesară întocmirea unui studiu de fundamentare istorică ce va sta la baza Regulamentului Local pentru Zonele Istorice Protejate din Municipiul Timișoara.

Datorită evoluției parcurse în ultimele trei secole, în Municipiul Timișoara există peste 14.500 de clădiri istorice localizate în trei cartiere diferite, constituind cea mai mare zonă istorică protejată din România. Faptul că orașul a fost construit pe baza unor planuri prestabilite, proiectate „la planșetă” în secolul al XVIII-lea, constituie un **unicat absolut** în România și o raritate în Europa și în lume, sporind valoarea de unicitate a zonelor istorice timișorene.

Încă din prima jumătate a secolului al XVIII-lea au fost proiectate mai multe cartiere. Centrul, inima vitală a întregului sistem urban, a constituit-o **Cartierul Cetate**, înconjurat pe atunci de o puternică centură de fortificații. Cartierul posedă o rețea stradală rectangulară, dominată de spațiul public a două piețe, unică în România. În acest cartier s-au concentrat în secolul al XVIII-lea principalele funcțiuni administrative, culturale și de cult, precum și militare ale orașului. De aceea în Cartierul Cetate se păstrează cele mai vechi monumente din oraș, cum sunt Castelul (actualul Muzeu al Banatului), biserica episcopală ortodoxă (azi Catedrala Sârbească), sau Palatul Baroc.

Pentru că în cartierul central, Cetate, nu s-au putut amplasa toate funcțiunile urbane, la o distanță de 948 m de limita exterioară a fortificațiilor (adica cca 2 km de centru actual al Cartierului Cetate), distanță cerută de normele militare valabile în acel timp, se proiectează noi cartiere.

Pentru funcțiunile de producție - pentru manufacturile care încep să funcționeze încă din această perioadă și pentru zona de locuit aferentă lor – se construiește cartierul **Fabric**, aprobat ca și cartier de locuit în anul 1744. Tot în anul 1744, s-a aprobat construirea cartierelor **Mehala** și a cartierului numit din anul 1773 **Iosefin**.

În anul 1892 se renunță la caracterul de fortăreață militară al cetății. Pentru legarea cartierelor, care până atunci s-au dezvoltat ca unități urbanistice separate, se întocmesc proiecte urbanistice noi. Acestea prevedeau legarea Cartierului Cetate prin bulevarde largi de cartierele existente și

construirea în spațiile interstițiale dintre cartiere. În general bulevardele au fost construite anterior anului 1914, anul izbucnirii Primului Război Mondial. Spațiile interstițiale au fost ocupate cu cartiere de vile și parcuri, începute a se construi înainte de anul 1914 și executate, în mare parte (dar nu în totalitate), până în anul 1944.

Datorită evoluției parcurse, în Municipiul Timișoara se păstrează peste 14.500 de clădiri reflectând întreaga evoluție a arhitecturii europene din secolul al XVIII-lea și până în prezent. Este documentată ca într-un adevărat „muzeu în aer liber“, evoluția tururilor stilurilor arhitecturale europene de la baroc până la arhitectura „stilului internațional“ și „cubist“ al perioadei interbelice. Salba de parcuri din jurul Begăi, de o valoare peisagistică unică, încorporează acest prețios muzeu în aer liber.

Având în vedere valoarea deosebită a zonelor istorice ale Timișoarei atât pe plan național, cât și pe plan european și internațional, este imperios necesară reglementarea exactă a condițiilor de intervenție asupra clădirilor (și a parcelelor și ansamblurilor) din zonele istorice în vederea menținerii caracterului istoric și evitării alterării/pierderii acestui patrimoniu cultural unic în România. La baza acestor reglementări stă o analiză aprofundată, fundamentată pe studiul arhivelor istorice, care este prezentată în Studiul de Fundamentare Istorică atașat, elaborat în conformitate cu Ordinul nr. 562/2003 al Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului pentru aprobarea Reglementării Tehnice “Metodologie de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate (PUZ)”

Având în vedere cele expuse mai sus,

PROPUNEM spre aprobare:

- Studiul de Fundamentare Istorică “Zone construite protejate – Timișoara 2011” întocmit de către Direcția Dezvoltare.

Director executiv Direcția Dezvoltare
Arh. Aurelia Junie

Instituția Arhitectului Șef
Arh. Ciprian Cădariu

Serviciu CCRCIT
Arh. Mihai Opreș,
Expert CIM

Avizat juridic,
Cons. Juridic Mirela Lasuschevici

Redactat cons. Maria Telbis